

Izveštaj sa Tematskih otvorenih vrata

Organizacije koje su realizovale događaj	1. Transparentnost Srbija, Zlata Đorđević
	2. Narodni parlament, Goran Mitrović
	3. Odbor za ljudska prava Leskovac
Tema	„Zašto suđenja dugo traju“
Datum	06.09.2019.
Vreme	17.00-19.15
Mesto	Osnovni sud u Leskovcu, sudnica I sprat

Izlaganje panelista/kinja

Goran Mitrović, moderator iz Narodnog parlamenta otvorio je sastanak, objasnio cilj organizovanja otvorenih vrata u sudu i pozdravio građane koji su došli u velikom broju. Mitrović je predstavio govornike na tribini i uvodnu reč dao predsedniku Osnovnog suda u Leskovcu Miodragu Jankoviću.

Gospodin Janković predstavio je organizaciju suda navodeći da je to jedan od najvećih osnovnih sudova u Srbiji po broju sudija, broju predmeta i teritoriji koju pokriva. On je kao izazove u radu suda naveo primenu medijacije u postupcima i mirno rešavanje sporova koje skraćuje trajanje postupka i bitno umanjuje troškove, i građanima i sudu. Gospodin Janković je rekao da će sudija Novica Dimitrijević detaljno pokušati u svom izlaganju da odgovori na temu sastanka – zašto suđenja dugo traju.

Sudija Dimitrijević je taksativno naveo probleme koji utiču na to da suđenja traju dugo, a što je činjenica sa kojom se suočavaju svi sudovi, jer broj starih predmeta daje ružnu sliku za svaki sud sa velikim brojem predmeta u radu. Objasnio je da se svaki predmet naziva starim nakon dve godine i da tada to počinje da bude opterećenje za sud. Dimitrijević je istakao da svaki sudija u Osnovnom sudu u Leskovcu ima prosečno između 300 i 400 predmeta u radu i da bi svakom trebalo po 19 meseci da radi samo na njima, bez primanja i jednog novog predmeta, a što je u praksi nemoguće i zbog čega sudovi donose programe za rešavanje starih predmeta.

Kao prvi problem za dugotrajne sudske postupke, Dimitrijević je naveo dostavljanje pošte, odnosno dostavljanje pisama i poziva. Kako je naveo, pošta takođe nema dovoljno zaposlenih često se ne ispoštuje sistem dostavljanja poziva i pisama, ona se vraćaju, napomene su nečitke,

i u takvim slučajevima se smatra da stranka nije pozvana i – suđenje se odlaže. Pritom, sud ima troškove dostavljanja pošte, koji se dupliraju.

Drugi problem je sprovođenje naredbi za dovođenje stranaka od strane policije koja, prema rečima Dimitrijevića, ili ne uspe ili ne želi da uspe da pronađe traženu osobu. Najčešće razlog i jeste što tražene osobe i zaista više nisu na teritoriji suda, najveći broj se odselio iz zemlje, a opet – suđenje ne može da se održi.

Dimitrijević je kao treći problem istakao dovođenje lica iz ustanova za izdržavanje zatvorskih kazni. Ustanove traže da im sud unapred plati transport, ne odgovara im datum, obaveštavaju sud da ne mogu da dovedu lice „iz tehničkih razloga“, a rezultat je ponovo – suđenje se odlaže. Kao četvrti problem, sudija je naveo prelazak na tužilačku istragu, a da taj proces nije pratilo kadrovsko i tehničko opremanje tužilaštva. Objasnio je da se tužiocima duplirao posao, a da po dva tužioca dele po jednog zapisničara, moraju da usklađuju dane kada idu na sud...Sudija sada mora da uklopi i tužioca i branioca i obezbedi dovođenje okrivljenog na sud, što najčešće rezultira da – suđenje se odlaže.

Peti problem je, kazao je Dimitrijević, nedovoljan broj sudija. Osnovni sud u Leskovcu ima osam sudija manje od broja koji je predviđen sistematizacijom, nema dovoljno administrativnih radnika, što direktno sećaju građani kada dođu na šaltere u sudu, a sve to stvara nepoverenje, nervozu i gužve, a zbog malog broja zaposlenih – suđenja se odlažu.

Šesti problem koji je istakao sudija Dimitrijević je „invazija svedoka“. Objasnio je da se sve više ljudi javljaju kao svedoci, da daju lažne iskaze, a da svaka krivična prijava dobije protiv prijavu, sa svojim svedocima. Za sva ta saslušanja potrebno je vreme i zato – suđenja predugo traju.

Sudija Dimitrijević je rekao da bi rešenje za ovaj šesti problem mogla da bude izmena člana 335 Krivičnog zakonika o davanju lažnog iskaza, kako bi se ovim delom obuhvatio veći broj ljudi. On je naveo da nije realno da su samo tri lica osuđena za davanje lažnog iskaza kada, prema njegovom iskustvu, broj morao da bude mnogo veći.

Takođe, za opšte mišljenje da suđenja dugo traju zato što ih sudije čuvaju u fiokama, Dimitrijević je rekao da to pre treba pitati policiju i tužilaštvo koji vode istragu, pa tek onda sud.

Zlata Đorđević iz Transparentnosti Srbija govorila je na koje sve načine civilno društvo pomaže građanima i iznela konkretne primere iz prakse svoje organizacije. Ona je posebno istakla da je važno da građani znaju svoja prava kada je reč o oblasti pravosuđa, ali i da znaju da mogu da potraže pomoć od strane civilnog sektora. Jedan deo organizacija civilnog društva pruža besplatnu pravnu pomoć i zastupa građane pred sudom, a najpoznatija takva organizacija je YUCOM koja se više od 20 godina bavi pružanjem pomoći građanima. Đorđević je navela da postoje i specijalizovane nevladine organizacije koje pomažu građanima koji imaju probleme u drugim oblastima, na primer, žene žrtve nasilja u porodici, izbeglice, povreda ljudskih prava i druge. Takođe, postoje organizacije koje štite prava pojedinih grupa, na primer zaštita

novinara. Transparentnost Srbija, kako je navela, bavi se borbom protiv korupcije u svim oblastima, a pre svega, deluje preventivno – podizanjem svesti javnosti o štetnosti takvog ponašanja koja se nanosi društvu, zatim podsticanjem reformi i predlaganjem konkretnih preporuka. TS ima antikorupcijsko savetovalište od 2005. godine, a kada je reč o pravosuđu, najčešće se javljaju građani koji sumnjaju da se iza dugotrajnih suđenja ili nekih postupaka suda krije korupcija. Đorđević je rekla da ih, u tom slučaju, pravni savetnici TS, upućuju na prava koja im stoje na raspolaganju, na primer, da se obrate predsedniku suda.

Pored konkretne pomoći građanima, civilno društvo pomaže i svojim istraživačkim radom, nastupima u javnosti i ukazivanjima na sistemske i pojedinačne probleme koji zajedno utiču na praksu da suđenja traju predugo. Đorđević je pozvala prisutne građane da koriste svoja prava i traže pomoć, kao i da prijavljuju svoje sumnje na korupciju u pravosuđu, kao i da to čine i kada njihov problem neće biti rešen, jer upravo njihov primer može da bude pokretač sprečavanja ili kažnjavanja u budućim sličnim situacijama,

Diskusija

Nakon izlaganja panelista, moderator Goran Mitović dao je reč publici da izlože svoje dileme i zatraže potencijalni savet od govornika.

Više od deset građana javilo se za reč i iz ovog razloga je događaj i trajao ~45 minuta duže nego što je planirano. Svi građani koji su želeli da postave pitanje su za to imali priliku i skup nije okončan sve dok nije postavljeno poslednje pitanje. Svi građani su govorili o svojim slučajevima pred Osnovnim sudom u Leskovcu. Svi su takođe pozdravili ovaj događaj i dobijanje mogućnosti da kažu svoje probleme i zatraže odgovore.

Predsednik suda Miodrag Janković rekao je da će 19. septembra organizovati dan otvorenih vrata, nezavisno od ovog događaja, i svima koji su se javili dao je vreme kada da dođu kod njega na razgovor. Obećao je da će se potruditi da odgovori na svako pitanje.

U svojim izlaganjima, građani su se žalili na nepravdičnost, iznosili sumnje na sukob interesa i na to da su oštećeni tokom sudskih postupaka.

Jedan od učesnika u dijalogu samo je tražio da sazna da li je njegov predmet završen ili nije navodeći da ne može da nađe informaciju o statusu svog slučaja.

Većina je izrazila nepoverenje u rad pravosuđa i sumnju da bi to moglo da se promeni.

OTVORENA VRATA PRAVOSUĐA

Pitanja učesnika/ca

Ovo su pitanja iz upitnika za predsednika suda:

- Zašto se kamata ne isplaćuje za neisplaćene lične dohotke koje preduzeće Leteks duguje već su samo isplaćena dugovanja po mesecima za lične dohotke?
- Da li si doneo odluku da je sudija Rajković pogrešio u toku suđenja?

Zaključci

Opšti zaključak Otvorenih vrata održanih u Leskovcu je da građani gaje duboko nepoverenje u sud i tužilaštvo i da se osećaju nezaštićenim. Međutim, pozdravili su mogućnost da se čuje i njihova reč i zatražili da sud redovno organizuje dan otvorenih vrata.

Preporuke tema za naredna Tematska otvorena vrata

Nezavisno sudstvo. Povezanost (kriminalna) sudija, advokata i izvršitelja. Zašto pravda sporo stiže kada žrtva postaje okrivljeni? Rešavanje zaostalih ličnih dohodaka i doprinosa iz radnog odnosa od prodatih firmi. Kako tužiti sudije?

Objavljena vest od strane lokalnih medija o projektu Otvorena vrata pravosuđa

<https://www.tvl.rs/dan-otvorenih-vrata-u-osnovnom-sudu-u-leskovcu-prijavite-se/>
<https://www.juznevesti.com/Drushtvo/O-duzini-sudskih-postupaka-na-forumu-u-Leskovcu.sr.html>
<https://jugmedia.rs/prijavite-se-za-dan-otvorenih-vrata-u-osnovnom-sudu-leskovac/>